

EVALUERING

MEDVIND I ØSTERBYEN

Betydningen af de første otte års
alliancearbejde om 16-25-årige

INDHOLD

Dette magasin rummer erfaringer, læring og resultater fra MedVind i Østerbyen – et unikt langsigtet og bredt samarbejde i Østerbyen, en bydel i Esbjerg.

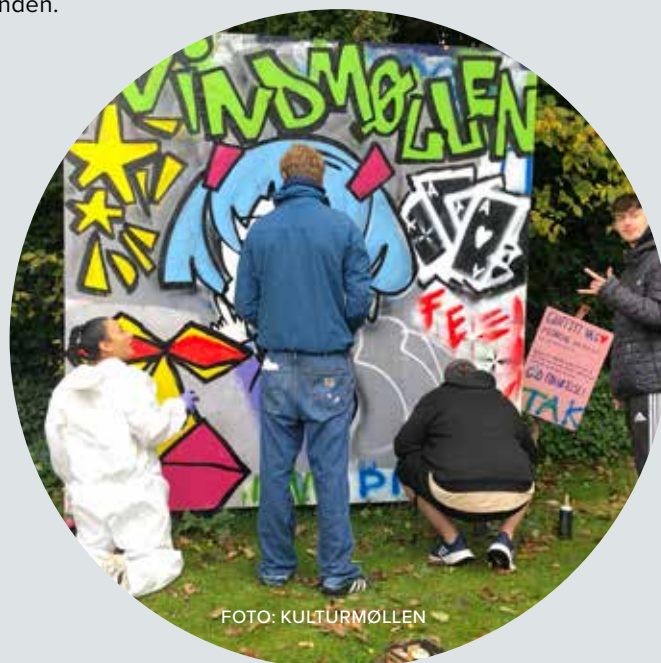
Samarbejdet startede i 2017, og året efter blev en fælles, tværsektoriel alliance etableret med den fælles vision, at alle bydelens børn og unge finder vej gennem uddannelse og job. Her er en præsentation af erfaringer fra de første otte år af alliancens liv og samarbejdet.

Magasinet her bygger på en ekstern evaluering af MedVind i Østerbyen med fokus på de 16-25-årige, udarbejdet af konsulenthuset M.B.C i foråret 2026.

MedVinds betydning for de 0-8-årige børn blev evalueret i 2025. I 2027 evalueres betydningen for børn i skolealderen.

Evalueringerne indgår i MBCs samlede evaluering af MedVind i Østerbyen.

Evalueringerne er finansieret af Lauritzen Fonden.



Første del giver dig overblik over de fund, MBC har gjort: Samarbejdets betydning for de unge og hvordan samarbejdet på tværs af aktører og sektorer har bidraget til målet om at skabe gode ungeliv og hjælpe flere til at finde vej til i uddannelse og job.

Du får også forklaret baggrunden for MedVind-alliancen samt mål og metoder.

Anden del udfolder hvordan MedVind-samarbejdet bidrager til at opfylde opsatte delmål for fritidsjob, uddannelse og job til unge i Østerbyen.

Du kan også læse, hvordan samarbejdet konkret har skabt betingelser for varige, systemiske forandringer i den måde, aktørerne i Esbjerg Kommune arbejder for at sikre alle unge trivsel, uddannelse og job.

God fornøjelse!

1

- 4 Forord**
- 6 Sådan er det gået de 16-25-årige i Østerbyen**
- 8 Interview med forsker i ungeliv, professor Niels Ulrik Sørensen**
- 9 Mål, investeringer og indsatser**
- 13 Temaer, tidslinje og organisering**

2

- 18 Status på progressionsmål**
- 20 En ung stemme**
- 24 Systemforandringer omkring unge**



1 AT SKABE SAMMENHÆNG ER EN GOD INVESTERING

MedVind-alliancens levetid er der skabt langt større sammenhæng i systemerne omkring unge i udsatte positioner. I samme periode er flere unge kommet i uddannelse og job, og flere unge får den rette hjælp. Det er vi i MedVind-alliancen ekstremt glade for.

Vores mål med allianceen er at skabe bedre livsmuligheder og fremme social mobilitet for børn og unge i Østerbyen. Det tror vi på kan ske, hvis vi på tværs af sektorer, faglige professioner, frivillige og ansatte arbejder tættere sammen, formulerer fælles mål og nedbryder siloer.

De første otte år er nu gået, og vi er ikke i mål, men vi har prøvet mange ting og er blevet klogere sammen. Mange delmål er nået og lige så vigtigt: Der er skabt et stærkt, sammenhængende system omkring unge i udsatte positioner og en robust og fleksibel samarbejdsstruktur, som hviler på fælles ejerskab og løbende læring.

Læs, bliv nysgerrig og spørg meget gerne ind til vores erfaringer. Vi håber, at vores tilgang og resultater kan inspirere og styrke arbejdet med at sikre alle unges trivsel, uddannelse og job også i områder uden for Østerbyen – i Esbjerg og i resten af landet.

Undervejs peger magasinet også på konkrete greb, som andre kommuner og aktører kan tage med sig: Hvordan man kan arbejde relationelt med unge, skabe stærkere sammenhænge mellem aktører og udvikle mere håndholdte indsatser tættere på de unges hverdag.

Hilsen

MedVind i Østerbyen
M.B.C.
Lauritzen Fonden



FOTO: HJORTBORG TAUSEN

SÅDAN ER DET GÅET DE 16-25-ÅRIGE SIDEN ALLIANCENS START

15 måneder efter afsluttet 9. klasse er 81,2 procent af unge i gang med en ungdomsuddannelse fra den skole i Østerbyen, som indgår i MedVind-samarbejdet.

Til sammenligning var kun 64,5 procent af de unge fra skolen i gang med en uddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse i 2016 – lige før MedVind-samarbejdet gik i gang.

9,1 procent af de 16-24-årige i Esbjerg Kommune var i 2024 hverken i uddannelse eller job (:NEET). I 2017 var 11,5 procent i NEET-gruppen. Esbjerg Kommune har dermed ikke længere en højere andel unge i NEET-gruppen end danske kommuner i gennemsnit.

Det er ikke muligt at isolere Østerbyen i denne opgørelse, men der er overordnet set sket en positiv fremgang.

33 procent af unge fra den skole, der indgår i MedVind-samarbejdet, har fritidsjob i 2026 mod kun 13 procent i 2016.

Tallene står ikke alene. De skal ses i sammenhæng med den måde, MedVind-alliancen over tid har arbejdet med fælles mål, stærkere relationer mellem aktører, tættere koblinger mellem indsatser og mere håndholdt støtte til de unge.

Læs mere i del 2

”

Det langsigtede samarbejde mellem aktører i Østerbyen skaber et mere sammenhængende system. Det skaber bedre forudsætninger for, at flere kommer videre i job/uddannelse, og flere unge i udsatte positioner får den rette hjælp til at finde deres vej videre.

MBC



PROFESSOR: UNGEINDSATSER SKAL FREMME LEVBART LIV



**NIELS ULRIK
SØRENSEN**

Professor og souschef
ved Center for Ung-
domsforskning (CeFU)
på Aalborg Universitet

Forsker i, hvordan
unge navigerer i
ungdomslivets mange
overgange.

”

Der hersker en utålmodighed med ungdommen, som også rammer unge uden for ordinær uddannelse og arbejde.

Unge på kanten vil være en del af noget. De vil ses for deres ressourcer – og aktivere dem. Og så vil de have tid og støtte til at håndtere det, der er svært. Det kræver opgør med 'mangelblikket', vurderer ekspert i ungdomsliv.

Som alle andre ønsker unge på kanten 'levbare' liv med en rolle og betydning i verden, en hverdag med grundlæggende holdbarhed og et handlerum til at øve indflydelse på eget liv og hverdag. Men det offentlige velfærdssystem spiller ikke altid positivt ind på levbarheden.

Det vurderer Niels Ulrik Sørensen, som forsker i, hvordan unge navigerer i ungdomslivets mange overgange. Han er professor og souschef ved Center for Ungdomsforskning (CeFU) på Aalborg Universitet, der forsker i ungdomsliv set fra de unges perspektiv.

”Unge på kanten oplever at blive mødt af et mangelblik og møder samtidig krav om hurtigt at gennemføre en uddannelse. De fortæller om ufrivillige og meningsløse arbejdspraktikker og langvarige afklaringsforløb med usikre perspektiver. De er i et krydspres, som udfordrer deres levbarhed.”



FOTO: ESBJERG KOMMUNE

EN DOBBELT BEVÆGELSE

At styrke unges levbarhed er afgørende for at lykkes med at få unge på kanten i uddannelse og job, og det kræver, at både sociale indsatser, initiativer og reformer på unge-området foretager en dobbelt bevægelse, forklarer Niels Ulrik Sørensen.

”På den ene side må vi blive bedre til at få øje på det, de unge gør og kan og give plads og næring til, at det kan folde sig ud. På den anden side skal vi kæde os om de komplekse problemstillinger, de ofte står i og har brug for støtte til at håndtere, og som let bliver overset.

Oveni klassisk socioøkonomisk udsathed – fx i en bydel som Østerbyen – kæmper mange unge i dag nemlig også med nye, komplekse udsathedformer, som gør vejen til uddannelse og job endnu sværere”, forklarer professoren.

TID OG SAMMENHÆNG

Unge har brug for tid og noget at vende tilbage til, hvis de både skal kunne folde deres ressourcer ud og håndtere de komplekse problemstillinger, de står i.

”Der hersker en utålmodighed med ungdommen, som også rammer unge uden for ordinær uddannelse og arbejde. De forventes at komme hurtigt i aktivering og deltage i indsatser, der er målrettet deres inklusion i uddannelse og på arbejdsmarkedet”, siger Niels Ulrik Sørensen.

Men disse unge bevæger sig imidlertid sjældent i takt med den tid, der er i vores samfundsinstitutioner, og de bruger derfor meget energi på at hægte sig på og holde trit med de steder og sammenhænge, der rammesætter ungdomslivet. Nogle unge, der kaster sig hurtigt ud i uddannelse og arbejde, slynges hurtigt af igen.

”Disse unge fortæller om vigtigheden af relationer, steder og sammenhænge, som de kan vende tilbage til, og som kan hjælpe dem videre under deres veje og bevægelser gennem ungdomslivet.”

DÉT PEGER ERFARINGERNE FRA ØSTERBYEN PÅ

Erfaringerne fra Østerbyen peger på noget af det samme, som Niels Ulrik Sørensen fremhæver: at unge på kanten har brug for mere end hurtige enkeltindsatser. De har brug for relationer, steder og sammenhænge, de kan vende tilbage til, når vejen mod uddannelse og job ikke er lineær. Netop derfor er MedVind-alliancens arbejde med relationel velfærd, håndholdt støtte og stærkere sammenhæng mellem aktører centralt i indsatsen for de 16-25-årige.

MÅL: UDDANNELSE OG JOB TIL ALLE UNGE

Medvind-alliancen så dagens lys i 2018 med en stærk ambition om at udvikle nye løsninger på det alvorlige samfundsproblem, at en del unge befinder sig på kanten af samfundet uden uddannelse eller job.

I bydelen Østerbyen i Esbjerg kom færre unge i gang med en ungdomsuddannelse end blandt unge i kommunen generelt. Folkeskoleelever i Østerbyen fik generelt lavere karakterer i dansk og matematik end gennemsnittet på Esbjerg Kommunes skoler. Bydelens unge havde også mere skolefravær, og færre unge havde et fritidsjob eller deltog i fritidsaktiviteter.

Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden indgik et partnerskab, og sammen med en bred vifte lokale aktører blev en tværsektoriel alliance født om et fælles mål; at alle børn og unge i Østerbyen i 2030 skal finde vej gennem uddannelse og ind i beskæftigelse.

Alliancen arbejder for at finde fælles løsninger på de systemiske udfordringer, der bidrager til, at børn og unge vokser op i udsatte positioner og har sværere ved at finde vej gennem uddannelse og job.

Derfor har allianceen et særligt fokus på at styrke relationerne mellem de aktører, der omgiver børn og unge og skabe en fælles forståelse af de komplekse udfordringer, som ingen aktør kan løse alene. Gennem stærke tværsektorielle relationer og en fælles retning arbejder allianceen for at ændre de systemer og strukturer, der påvirker børn og unges muligheder – frem for at betragte udfordringerne som noget der alene ligger hos det enkelte barn eller den enkelte unge.

Indsatsen er kendetegnet ved et langvarigt og forpligtende samarbejde på tværs af sektorer – fx skole, ungdomsskole, jobcenter, lokalt erhvervsråd og ungdomsuddannelser. Sammen arbejder aktørerne med helhedsorienterede løsninger frem for enkeltstående indsatser.

Samarbejdet bygger på en teoretisk ramme, der peger på seks centrale betingelser for at skabe varige forandringer og styrke den sociale mobilitet blandt børn og unge i Østerbyen. Betingelserne fremgår af modellen på næste side.

MBC har evalueret, hvor langt samarbejdsalliancen er med at indfri de seks betingelser. Læs mere i del 2.

SÅDAN FORSTÅR VI SYSTEMISK FORANDRING

Når man arbejder med at forandre systemet omkring unge og arbejder helhedsorienteret frem for at fokusere på isolerede indsatser, kan det være svært at påvise kausalitet mellem indsatser og effekt. Modellen kan således være god at bruge til at undersøge hvilke forandringer, der er sket på forskellige niveauer i den periode, aktørerne har arbejdet sammen i allianceen. På den måde kan forandringer ses som en samlet bevægelse i den rigtige retning.

MODEL FOR SYSTEMISK FORANDRING



Kursive overskrifter i cirklerne:
Den teoretisk definerede betingelse.

Hvide overskrifter i cirklerne:
MedVind-alliancens udmøntning.

COLLECTIVE IMPACT SOM SAMARBEJDSFORM

MedVind i Østerbyen arbejder med udgangspunkt i collective impact-tilgangen, som er en struktureret form for tværsektorielt samarbejde rettet mod komplekse samfundsudfordringer.

Tilgangen bygger på fem centrale elementer: En fælles dagsorden, fælles målinger, gensidigt forstærkende aktiviteter, løbende kommunikation og en koordinerende funktion. I MedVind-samarbejdet er ungeinddragelse også et yderligere centralt element.





TEMAER, TIDSLINJE OG ORGANISERING

Alliancen foretog først prøve-handlinger og udviklede derefter gradvist et systematisk og databaseret samarbejde med mange aktiviteter og store interventioner. En vigtig investering var Platformen, en tidligere efterskole i Østerbyen, som Lauritzen Fonden i 2019 købte og stillede til rådighed for samarbejdet.

Platformen fungerer som et centralt mødested for aktører og unge. Det er et kultur- og fællesskabshus, hvor MedVind-alliancens sekretariat og en række aktører har base tæt på hinanden. Blandt aktørerne på Platformen er også Vindmøllen, som består af Esbjerg Kommunes Fritidsjobindsats og beskæftigelsesindsats for unge uden for uddannelse og job.

I 2025 flyttede Kulturmøllen også ind på Platformen. Kulturmøllen er en ny og særligt tilrettelagt indsats, som afprøver,

hvordan kultur og fritidsfællesskaber kan have positiv betydning for unge, som skal støttes til at finde vej ind i uddannelse eller beskæftigelse.

Kulturmøllen har særligt fokus på trivsel, livsmestring, og at den unge afprøver sig selv i nye fællesskaber. MedVind-alliancen understøtter indsatsen, hvor jobcenteret samarbejder med en frivillig forening, Værftet, og lokale kultur- og fritidsaktører om udviklingen af forløb.

Alliancen indførte i 2021 mål for progression frem mod 2030. På ungeområdet blev det til tre konkrete delmål: Et mål for andelen af unge med fritidsjob og to mål for andelen i job eller uddannelse efter folkeskolen. Der er sket en positiv udvikling på alle tre områder.

Læs mere i del 2 på side 18.

”

I mange år har vi prøvet at knække koden med at hjælpe unge videre, der ikke har været i job eller uddannelse. Hvis vi skal lykkes med at få de unge med, der er allerlængst fra job og eller uddannelse, skal vi sætte relationerne i fokus. Vi er stolte af at få bekræftet, at det betaler sig at sætte borgernes egne drømme forrest. Det handler ikke kun om at indfri systemets mål, men at klæde de unge på til at kunne mestre livet.

Pia Damtoft, Direktør for Borger og Arbejdsmarked i Esbjerg Kommune

Tre vigtige greb i arbejdet med 16-25-årige

1 RELATIONEL VELFÆRD

En tilgang, hvor stærke og tillidsfulde relationer mellem aktører og mellem aktører og unge betragtes som en forudsætning for forandring, ikke blot som et middel.

2 VEDVARENDE FOKUS PÅ SAMMENHÆNGE

Især fra folkeskole til ungdomsuddannelse og beskæftigelse. Det har ført til indsatser som fritidsjobindsatsen, Vindmøllen, Kulturmøllen og overgangsmentorer på FGU.

3 MERE HÅNDHOLDTE INDSATSER

Aktørerne fremhæver, at de indsatser, der har virket bedst, netop er dem, der møder de unge, der hvor de er frem for tilbud, de unge selv skal finde vej til.

'Relationel velfærd' er en tilgang med udgangspunkt i den unges egne drømme og ressourcer i stedet for systemets krav. Fokus flyttes fra den unges problemer til at understøtte ressourcer, relationer og deltagelse i meningsfulde fællesskaber.

Målet er varige forandringer gennem relationer, fælles ansvar og tro på egne muligheder for at lykkes.

Esbjerg Kommune og andre kommuner har relationel velfærd som tilgang i arbejdet med unge.

TIDSLINJE



ORGANISERING

MedVind-alliancen består af en bred vifte af aktører fra den offentlige, private og frivillige sektor og er organiseret gennem en partnergruppe, en styregruppe og et understøttende sekretariat.

- Partnergruppen er øverste beslutningsorgan med ansvar for strategi, budget og overordnet retning.
- Styregruppen koordinerer og mobiliserer.
- Sekretariatet sikrer fremdrift og har en central rolle i at understøtte samarbejde, retning og fremdrift i fælles initiativer.

Aktørerne arbejder ud fra fælles data og med systematisk opfølgning

Indsatser på tværs af områder kobles sammen omkring de unges behov.



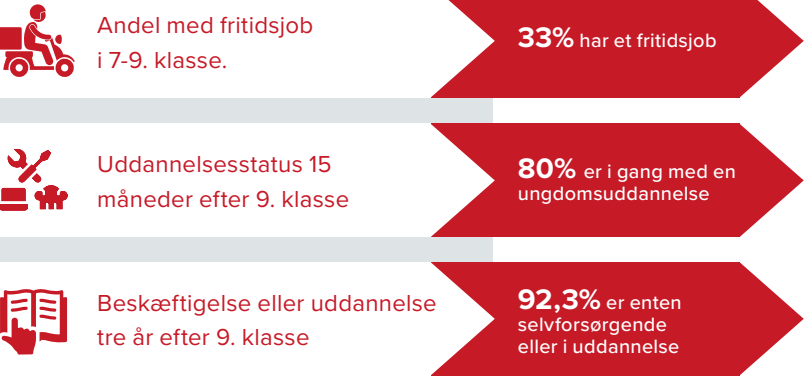
2



FOTO: HUORTBORG TÅUSEN

SÅDAN ER DER MÅLT

MedVind-alliancen har sat tre progressionsmål for de 16-25-åriges udvikling i overgangen til uddannelse, beskæftigelse og større selvforsørgelse:



Evalueringen inddrager også følgende tre datapunkter for at få et mere fuldstændigt billede af udviklingen for unge i Østerbyen:

- Aktivitet og resultater i Vindmøllen – et centralt beskæftigelsesrettet tilbud i Østerbyen for unge.
- Udviklingen i elevoptaget på FGU, som synliggør den gruppe af unge, der befinder sig i relevante forløb uden at fremgå af de officielle uddannelsesopgørelser
- Udviklingen i NEET-gruppen i Esbjerg Kommune sammenlignet med nabo-kommuner og landsgennemsnittet.

Samlet giver det et billede af, hvordan det er gået de unge i den periode, MedVind-alliancen har arbejdet strategisk med målgruppen, og det kan dermed indikere, hvilken betydning alliancesamarbejdet har haft for de 16-25-årige i Østerbyen. MedVind-samarbejdets bidrag kan dog ikke isoleres fra andre faktorer på kommuneniveau, skriver MBC:

”Tallene skal læses som udtryk for en samlet bevægelse i en positiv retning i den periode, allianceen har arbejdet med målgruppen og ikke som en direkte kausal effekt”.

Flere unge fra Østerbyen kommer i job og uddannelse

Der er fremgang at spore i forhold til alle de tre progressionsmål, som er sat for ungegruppen i Østerbyen, og to af de tre progressionsmål er indfriet, konstaterer MBC. Flere unge fra Østerbyen kommer i job og uddannelse.

Et delmål for 2026 er, at 80 procent af de unge i 2026 skal være i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse. Det er indfriet.

Et andet delmål for 2026 er, at 80 procent af de unge enten er i uddannelse eller beskæftigelse tre år (39 måneder) efter afsluttet 9. klasse. Ved seneste opgørelse er 92,3 procent af eleverne fra skoleåret 2021/22 enten selvforsørgende eller i uddannelse. Delmålet er dermed nået – endda med god margin, skriver MBC i evalueringen.

Et tredje delmål for 2026 er, at 35 procent af eleverne på 7.-9. årgang Præstegårdsskolen, som er en del af MedVind i Østerbyen, skal have et fritidsjob. Det mål skyldes, at unge, der tidligt har haft tilknytning til arbejdsmarkedet, har bedre forudsætninger for at færdiggøre en uddannelse og ende i beskæftigelse.

Andelen af elever med fritidsjob på 7.-9. årgang på Præstegårdsskolen er i 2026 33 procent. Det er en højere andel end på de øvrige skoler i Østerbyen, som ikke er en del af MedVind-samarbejdet, men en anelse under det fastsatte delmål.

”**Delmålet er dermed nået – endda med god margin** MBC i evalueringen

Markant færre unge i NEET-gruppen i Esbjerg

NEET-gruppen (Not in Employment, Education or Training) omfatter unge mellem 16 og 24 år, der hverken er i beskæftigelse, uddannelse eller praktik, og i Esbjerg Kommune er den gruppe reduceret markant siden 2017, hvor MedVind-alliancen indledte sit arbejde med den gruppe.

NEET-gruppen udgør den centrale potentialegruppe for MedVind-indsatser for 16-25-årige.

Gruppen af unge uden for job og uddannelse er blevet mindre i Esbjerg i en periode, hvor aktører i MedVind-samarbejdet har arbejdet aktivt med tilgangen ’relationel velfærd’ til netop denne gruppe – fx på Vindmøllen i indsatsen ’Energi til Hinanden’. En evaluering fra 2023 og data fra Vindmøllen viser, at stadig flere unge kommer i beskæftigelsesrettede forløb og oplever bedre resultater end kommunens øvrige beskæftigelsestilbud til målgruppen.

Det er ikke muligt at isolere MedVinds bidrag fra øvrige faktorer på kommune-niveau, men evalueringen peger på, at MedVind-samarbejdet kan have været med til at skabe den positive udvikling i Esbjerg.

”En markant positiv udvikling, et dokumenteret virksomt tilbud baseret på relationel velfærd og en periode med intensiveret allianceindsats tegner tilsammen et billede, der er konsistent med, at MedVind har bidraget til udviklingen,” skriver MBC.

VINDMØLLE-FORLØB GIVER UNGE VIND I SEJLENE
Data for aktiviteterne i Vindmøllen viser en markant stigning i antal unge og forløb siden 2021. Det stigende antal forløb pr. person indikerer, at tilbuddet i stigende grad arbejder med en mere kompleks og sårbar målgruppe. En ekstern evaluering dokumenterer, at **43 procent af de afsluttede unge var i job eller uddannelse** tre måneder efter forløbet mod 26 procent i kommunens ordinære tilbud.

FGU I ESBJERG FÅR FLERE ELEVER
FGU-elevtallet i Esbjerg er steget markant siden 2022/23 og elever fra Esbjerg udgør i 2025 69 procent af det samlede optag på FGU Vest, hvilket indikerer, at en voksende gruppe unge er blevet vejledt i en god retning mod relevante uddannelsesforløb.

Dét er et eksempel på sammenhæng i systemerne omkring unge i Esbjerg, som MedVind-samarbejdet har været med til at skabe, skriver MBC og peger på, at der i samme periode ikke er sket en tilsvarende stigning i elevtallet på FGU i Ribe og Varde, der ikke indgår i MedVind-samarbejdet.



FOTO: ESBJERG KOMMUNE

JEG BLIVER SET SOM MENNESKE

Johanna læser til datamatiker og drømmer om at komme ud på en god arbejdsplads med søde kollegaer og spændende opgaver. Hun har netop afsluttet første år af uddannelsen og føler sig overbevist om, at hun er landet det helt rigtige sted. Et drømmestudie, hvis hun selv skal sige det.

”Jeg er så glad for mit studie. Det går godt fagligt, jeg er virkelig motiveret og jeg har fået nogle fantastiske venner. Det er stort for mig at være endt med den følelse i kroppen”, fortæller Johanna.

At det var lige her, hun skulle havne, har nemlig taget nogle år at finde ud af. Vejen dertil var ikke nem, men i dag ser fremtiden lysere ud:

”Jeg har startet på uddannelse før, men af flere årsager var jeg nødt til at stoppe. Det sendte mig ud i en længere periode med sygdom, ledighed og enorm modløshed. Jeg blev i tvivl, om jeg nogensinde kom til at gennemføre en uddannelse. Så jeg faktisk ret stolt af, at jeg står, hvor jeg står i dag”, siger Johanna.

ET TILBUD, DER GAV MENING

For Johanna var det et forløb på tre måneder i Vindmøllen i Esbjerg, der blev vendepunktet.

”Jeg manglede noget at stå op til. Jeg var tilknyttet jobcenteret, som sendte mig på et kursus, der ikke gav mening for mig. Efterfølgende ventede jeg rigtig lang tid på at få noget at lave, som jeg ellers virkelig havde brug for. Det hjalp virkelig ikke på min situation”, fortæller Johanna.

Det ændrede sig, da Johanna hørte om Vindmøllen – et beskæftigelsesrettet til-

bud i Østerbyen, der bygger på relationel velfærd og håndholdt støtte.

”Jeg tog alene ud på Platformen uden en aftale og gik inden for i Vindmøllen og sagde ”Hej, kan jeg blive del af Vindmøllen”. Det krævede en god portion mod, men jeg er så glad for, at jeg gjorde det”, fortæller Johanna.

FRA JOBTILBUD TIL STUDIEPLADS

På Vindmøllen blev Johanna inviteret indenfor og tilbudt hjælp med det samme. Sammen med en personlig ungeadvise blev der lagt en plan, og hun startede med det samme i Vindmøllens keramikhold. Hun fik også hjælp til starte til dans, og et år senere er det en af de ting, Johanna peger på har været helt afgørende for sin egen udvikling.

Johannas ungeadvise, Alexander, opfordrede hende ret hurtigt til at søge et job, og det var en vigtig erfaring, husker Johanna:

”Det var et job, der normalt ville kræve, at man er færdiguddannet, men jeg søgte og fik det tilbudt. Det gav mig troen på, at datamatikeruddannelsen, var den helt rigtige for mig, så det gik jeg i gang med frem for at tage jobbet.”

VIGTIGT EFTERVÆRN

Johanna er nu del af Vindmøllens efterværn-aktivitet, Eftervind. Hun har derfor fortsat adgang til samtaler med sin ungeadvise, når noget er svært. Det tilbud benytter hun indimellem.

”Jeg har stadig nogle ting, jeg bøvler med, og jeg kan blive bange for at crashe igen. Så er det vigtigt, at jeg kan tage fat i min ungeadvise og få en snak om, hvilken

støtte, jeg har brug for. Han er lige så interesseret i, at jeg kommer godt igennem, som jeg selv er”, fortæller Johanna.

Efter studiestart har Johanna haft flere samtaler med sin ungeadvise og i sommerferien er hun med til keramik, så hun kan fordybe sig i sin interesse og samtidigt fastholde en god hverdag indtil studierne starter igen.

Vindmøllens tilgang har gjort den store forskel, vurderer Johanna:

”Jeg er blevet set og mødt som helt menneske. Min ungeadvise gjorde sig umage for at lytte til mig, og han forstod, hvad jeg har brug for, også når jeg ikke selv havde sat ord på det det endnu. På Vindmøllen blev min selvtillid bygget op igen, jeg blev langsomt men sikkert klart til at starte på uddannelse og jeg blev ikke sluppet helt igen. Den tilgang har gjort en afgørende forskel for, hvor jeg er i dag.”

”

På Vindmøllen blev min selvtillid bygget op igen, jeg blev langsomt men sikkert klart til at starte på uddannelse.

FOTO: HJORTBORG TAUSEN

JOHANNA

Har været en del af Vindmøllen i tre måneder plus Eftervind.

Læser til datamatiker på 2. år

Udsagn fra deltagere i Vindmøllens ungepanel om den måde, de er blevet mødt i deres forløb i Vindmøllen:

”

Jeg startede mit forløb med at få styr på mig selv. Mit liv var et helvede. Mit mål var at komme i arbejde og få styr på mig selv. Den retning har jeg fået nu efter to år. Jeg blev sendt herud af jobcenteret, og jeg tænkte ikke rigtigt det store over det. Men så har man noget at stå op til.

”

Man har mange gange prøvet at blive sat i en kasse, men her finder de den kasse, der passer bedst til én. De hjælper også folk, som ikke passer i nogle former for kasser.

”

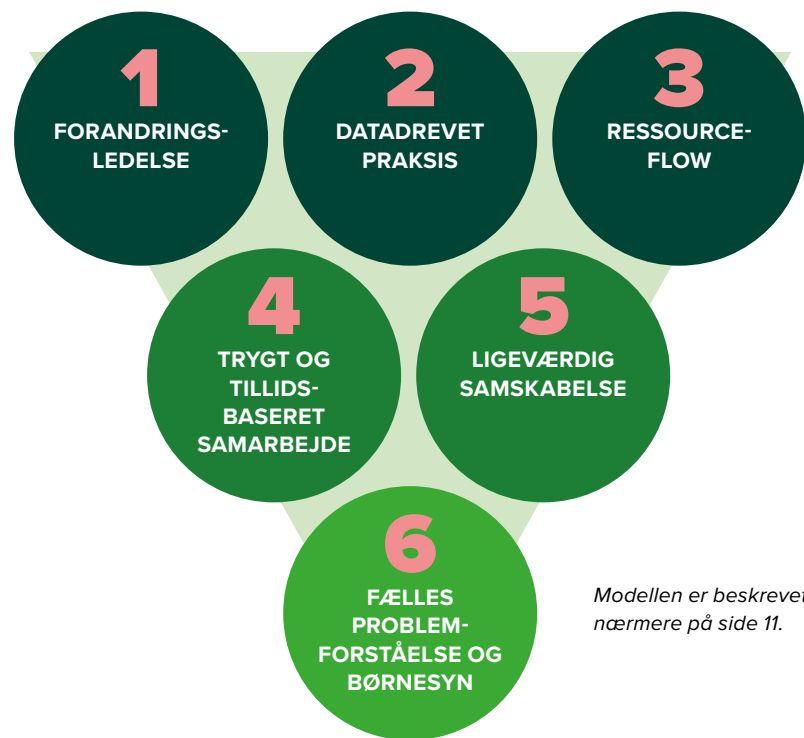
Ja, det er meget lidt kommunalt. De kommunale systemer passer ikke så godt til mig, jeg har altid været på kant med dem. Det har hjulpet meget, at det ikke føles som et kommunalt venteværelse.

SYSTEMFORANDRINGER OMKRING DE UNGE

MBC's evaluering gør også status på, hvordan otte års MedVind-samarbejde om unge har påvirket praksis, styring og fælles forståelser på tværs af aktører og arenaer. Det er forandringer som disse, vi bl.a. kender som 'systemiske forandringer'.

Der er sket vigtige forbedringer af måden, der bliver arbejdet med og samarbejdet om de 16-25-årige i forhold til alle seks betingelser i den anvendte model, fastslår MBC.

De følgende eksempler viser, hvordan MedVind-alliancen over tid har ændret samarbejdet omkring de unge og hvilke konkrete forhold, der har været til stede for at kunne lykkes med at ændre på systemerne omkring de unge.



Modellen er beskrevet nærmere på side 11.



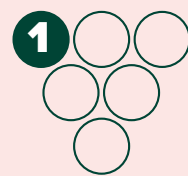
”

Resultaterne er meget lovende. Vi ser unge, der får tættere følgeskab, bedre støtte og flere muligheder for at tage næste skridt mod uddannelse, job og fællesskab. Det tyder på, at investeringen i mere sammenhæng omkring unge i Østerbyen begynder at bære frugt – måske endda hurtigere, end vi havde turdet håbe på.

Jens Ditlev Lauritzen, formand for Lauritzen Fonden

MBC har evalueret MedVind i Østerbyen ud fra den anvendte model for systemiske forandringer og MedVind-alliancens tilpasning til den lokale kontekst. Læs mere om modellen i del 1, side 11.

Til analysen har MBC interviewet en lang række centrale aktører i samarbejdsalliancen: kommunale aktører, civilsamfundsorganisationer, uddannelses- og beskæftigelsesaktører, MedVind-sekretariatet og unge fra Østerbyen.



1. Forandringsledelse

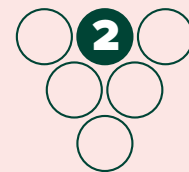
MedVind-samarbejdet om de 16–25-årige er forankret i stærke politiske og organisatoriske rammer, som giver alliancen et reelt mandat til at identificere udfordringer, afprøve løsninger og sætte nye initiativer i gang. De interviewede aktører oplever bred politisk opbakning og generel velvilje over for MedVind-samarbejdets tilgang og arbejde i Østerbyen.

Der er ledelsesmæssig opbakning til at afprøve nye løsninger, tilpasse eller afvikle, hvis de ikke matcher ungegruppens behov. Fx i arbejdet med overgangsmentorer hvor erfaringer fra praksis førte til, at der blev udviklet noget endnu bedre:

”Vi lærte en masse i forhold til, hvordan vi gerne vil støtte vores forløbssamtaler og vores arbejde med de unge. Det her med at få hele mennesker. Det gav os meget.”
– Aktør i alliancen



Greb til inspiration: Skab mandat til at afprøve, justere og afvikle indsatser undervejs



2. Datadrevet praksis

Datadrevet praksis er centralt i MedVind-samarbejdet, især faciliteret af sekretariatet. Fælles data bidrager til at skabe overblik over målgruppens behov og til at kvalificere beslutninger om, hvor indsatser skal prioriteres og justeres.

Data fungerer som et fælles referencepunkt i samarbejdet og understøtter, at indsatser i højere grad baseres på viden frem for antagelser. Særligt fremhæves data som et redskab til at specificere og målrette indsatserne.

For nogle aktører har den datadrevne tilgang været en læringsproces.



Greb til inspiration: Brug fælles data som afsæt for fælles retning og prioritering



3. Sammenhænge

MedVind-samarbejdet om de 16-25-årige har bidraget til stærkere sammenhænge mellem aktører, arenaer og indsatser – særligt på beskæftigelsesområdet, men også på tværs af kultur-, fritids- og uddannelsesområdet.

Centralt for den udvikling er MedVind-sekretariatets evne til at mobilisere og fordele ressourcer som viden, relationer, adgang til målgrupper og organisatorisk kapacitet på tværs af sektorer.

Et eksempel er den tætte kobling, der er skabt mellem ungeområdet og erhvervslivet i Esbjerg. Det startede med en fritidsjobindsats på tværs af alliancens aktører, herunder Business Esbjerg og jobcenteret. Fælles indsatser, styrket kendskab og øget inddragelse af hinanden har været med til at skabe et mere sammenhængende flow i beskæftigelsesindsatsen.



Greb til inspiration: Skab brobyggere og fælles steder, der binder skole, job, fritid og civilsamfund sammen



4. Trygt og tillidsbaseret samarbejde

MedVind har bidraget til at styrke relationer, samarbejde og netværk mellem centrale aktører på 16-25-års området. Der er over tid opbygget en høj grad af gensidig tillid og fælles forståelse – både mellem aktørerne i alliancen og mellem aktørerne og MedVind-sekretariatet.

Den relationelle kontinuitet betyder, at samarbejdet i mindre grad er præget af usikkerhed, og at der i mindre grad er behov for løbende at afklare roller og ansvar.

Samtlige interviewpersoner beskriver, hvordan det at kende hinanden på tværs gør det lettere at række ud, dele viden og sparre om konkrete udfordringer i arbejdet med de unge. Det understøtter en arbejdsform, hvor indsatser løbende kan tilpasses og justeres i samarbejde frem for at være fastlåste.

”Det der med, at vi i højere grad får sammenflettet vores indsatser, så vi ikke bare sidder i hver vores silo og gør vores. Men det bliver mere sådan, at vi rækker ud og tænker hinanden ind i samarbejder. Det skal være et samarbejde, ikke bare parallelle indsatser” – Aktør i alliancen



Greb til inspiration: Invester i relationer mellem aktører – de gør det lettere at handle hurtigt og sammen



5. Ligeværdig samskabelse

Samarbejdet om de 16–25-årige er i høj grad kendetegnet ved ligeværdig samskabelse mellem aktørerne. Data peger samtidig på, at der er en fælles opgaveforståelse og en tydelig vilje til at arbejde for at styrke unges trivsel og vej mod uddannelse eller beskæftigelse.

Ansvar og handlemuligheder fordeles på tværs af aktører og arenaer frem for at være forankret ét sted. MedVind-sekretariatet er drivkraften og rammesætter, mens de konkrete forandringer skabes i samspillet mellem aktørerne og i deres praktiske arbejde med de unge.



Greb til inspiration: Fordel ansvar på tværs, så unge ikke falder mellem systemer.

EKSEMPEL PÅ SAMMENHÆNG: FÆLLES NYT MØDESTED I BYDELEN

Platformen beskrives som en forudsætning for sammenhæng mellem aktører og arenaer. Den huser bl.a. Vindmøllen (herunder Energi til Hinanden, Fritidsjobsindsatsen og Kulturmøllen) den frivillige forening Værftet, Riggen (Business Esbjerg) og MedVind-sekretariatet. Det er også et samlingssted for unge.

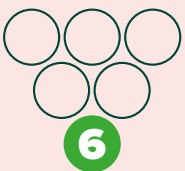
”Det er jo virkelig blevet et samlingssted for mange unge. Hvad, de kan møde der, er et fællesskab. Tilbyde alternative fællesskaber. Det er mit indtryk, at de unge sætter pris på at komme der.” – Aktør i alliancen

Flere aktører peger også på, at den fælles fysiske ramme skaber nye muligheder for at udvikle og afprøve indsatser, som ellers ikke ville have haft samme plads i en mere traditionel

organisering. Kulturmøllen er et eksempel på, at aktører fra kulturlivet, som fx GAME og Esbjerg Kunstmuseum, har et tæt samarbejde med kommunale aktører.

At der nu samarbejdes på tværs af beskæftigelse, kultur og fritid skaber nye sammenhænge i de unges hverdagsliv, hvor trivsel, fællesskab og jobmuligheder kobles tættere sammen.

”Jeg tror alt det her i Kulturmøllen gør en forskel. Vi har en, som søger ind på et kunst-HF nu her. Hun siger at ”det med at der er et rum til det her, det gør, at jeg tror på det”. Det [Kulturmøllen] har givet hende det sidste skub.” – Aktør i alliancen



6. Ungeinddragelse

Der er skabt fælles forståelse for og tro på, at inddragelse af de unge er en forudsætning for positive forandringer – det er mere end et metodisk greb. Det er blevet et bærende princip i alliancens arbejde, at aktørerne finder reel værdi i at inddrage de unge selv. Enten for at forstå en problemstilling og berige data eller med de unge som aktive medskabere.

Vindmøllen har et aktivt Ungepanel, og der er udgivet en publikation, ”Unge stemmer”, som rummer unges anbefalinger til MedVind-samarbejdet. Den publikation er blevet et vigtigt redskab i arbejdet med, hvordan og hvorfor unge skal mødes, lyttes til og inddrages.

”Unge stemmer er noget af det første, man skal læse, når man starter her. Det er del af vores onboarding.” – Aktør i alliancen.



Greb til inspiration: Brug unges erfaringer som viden, ikke kun som perspektiv

Lauritzen Fonden

En erhvervsdrivende fond, der yder støtte til almennyttige aktiviteter – særligt rettet mod børn og unge i udsatte positioner.

M.B.C.

MedVinds faste evalueringspartner – et analysefirma, der leverer data og indsigter til beslutningstagere i det offentlige, private og civilsamfund.

MedVind i Østerbyen

MedVind i Østerbyen er en tværsektoriel alliance mellem kommune, civilsamfund og erhvervsliv med en fælles vision om, at alle børn og unge i Østerbyen skal finde vej gennem uddannelse og ind i beskæftigelse.

LauritzenFonden⁺

M.B.C.

MedVind
i østerbyen